

KATECHETICKÉ OZVENY

Informátor a metodický pomocník pre katechétov Spišskej diecézy

Šk. r. 2006/2007

č. 3

Voda všetko umýva, ale sama nemusí byť umývaná; „v tebe je počiatok, v tebe je i koniec. Ba dokonca spôsobuješ, že koniec ani nepoznáme“.

Voda je Kristov prostriedok spásy. (sv. Ambróz) Pri krste sme prijali prostriedok spásy a silu Ducha Svätého.

Keď sa počas veľkonočnej vigílie posväčuje krstná voda, kňaz ponára horiacu veľkonočnú sviecu do vody a pritom spieva: „Nech skrze tvojho Syna zostúpi do tohto krstného prameňa sila Ducha Svätého.“

**Nech je voda pre nás spomienkou na krst - nový začiatok
a na povstanie z hriechu.**

**Ale krst nech je pre nás i BRÁNOU,
ktorá tento pozemský život uzavrie
a naplno nás zjednotí s Bohom.**

OBSAH

Voda – meditácia	1
Úvodník	2
Info	3
Odborný poradca – Vyučovanie náboženstva na základnom stupni	4
Ako aktivizovať – Desatoro (7. a 10. Božie prikázania)	5
Ponúkame	7
Príležitostná katechéza – Ježiš – prameň živej vody	8

ÚVODNÍK

Každá udalosť, ktorú prežívame a každá ľudská skutočnosť, ktorú pozorujeme svojimi zmyslami a usilujeme sa pochopiť ľudským rozumom, podlieha súčasne pôsobeniu Boha, sile hriechu a dynamizmu, prameniaceho z Kristovho veľkonočného tajomstva. Pohľad na svet, ktorý by nezohľadňoval jeden z týchto aspektov, nebol by autenticky kresťanský. *Všeobecné direktorium pre katechizáciu* odporúča katechétom, aby katechizovaných uvádzali do viero- učnej interpretácie životných problémov a udalostí, ktoré sa odohrávajú vôkol nich a ktoré pre- žívajú spolu so svojimi súčasníkmi. (porov. VDK 16)

Súčasný slovenský spevák, v jednej zo svojich piesni priznáva, že ľudský život je veľmi krátky, ale zároveň priznáva, že ho nikto nepresvedčí o tom, že na konci života je tak, ako na konci tanca - ľudia sa jeden druhému uklonia a všetko sa pre nich končí. Vyjadruje nádej, že za tým všetkým, čo sme v živote prežili, sú aspoň tri bodky, ktoré symbolicky naznačujú jeho pokračovanie. Hlboká úvaha o najdôležitejšej udalosti a skutočnosti ľudského života, ku ktorej každý človek smeruje, je životným výkrikom moderného človeka, ktorý chce poznať zmysel, ale aj cieľ životnej cesty. Chce poznať niečo alebo niekoho, kto mu pomôže vylúštiť najväčší životný rébus. Potrebuje silu argumentu pravdy, a nebojme sa povedať, silu viery, ktorá mu pomôže ukázať skutočnosť, ktorá nastane po tejto udalosti, ktorá je ľudsky označovaná ako smrť. Cirkev poučená Božím zjavením nás učí, že smrť je v ľudskom živote vyvrcholením drámy pôsobenia sily hriechu. Každý človek nosí v sebe okrem tejto pečate duchovnej a fyzickej smrti aj nádej, že za okamihom „po“ začína pôsobenie sily plnosti života, ktoré pre vykúpených pramení z Kristovho víťazstva nad smrťou na kríži a z jeho zmŕtvychvstania. Cirkev nás pozýva sláviť a prežívať v pôstnom a veľkonočnom období to, čo spomínaný spevák vyjadruje symbolikou troch bodiek. V liturgickom slávení a katechetickom poučení ponúka prežívať a posilňovať argumentmi právd viery novú nádej, že Kristovou smrťou na kríži a jeho zmŕtvychvstaním, hriechy tanec ľudstva so zlom nekončí, ale speje k svojmu vyvrcholeniu, ku konečnému víťazstvu nad zlom. Tí, čo uverili dynamike účinkovania Boha, sile jeho odpuste- nia, milosrdenstva a vykúpenia, už sa nepodobajú ľudom, čo po skončení hudby konzumizmu a hedonizmu tohto sveta sa poklonia a povedia si: všetko pre nás končí. Práve naopak. Svojou silou viery a jej životnými prejavmi, ukazujú, že sú v tomto svete ľuďmi nádeje a zmŕtvychvstania, čiže ľuďmi nového života v Kristovi, a preto sa pre nich všetko začína.

Medzi takých patrí aj jubilujúci 80 ročný Svätý Otec Benedikt XVI. O začiatku svojho života píše vo svojej životopisnej knihe nasledujúce slová: „Narodil som sa na Bielu sobotu, 16. apríla 1927, v Marketli na Inne (Bavorsko). V rodinných spomienkach sa nikdy nezabudlo pripomenúť, že som sa narodil v posledný deň a v predvečer Veľkej noci. S tým súviselo aj to, že som bol hneď ráno, v deň svojho narodenia pokrstený práve posvätenou vodou, keďže vtedy sa veľkonočná vigília slávila predpoludním. Byť prvým krstencom v novoposvätenej vode sa pokladalo za významné znamenie. To, že môj život bol takýmto spôsobom od začiatku pono- rený do tajomstva Veľkej noci, ma vždy naplňalo vďačnosťou, pretože nemohlo byť znamením ničoho iného, iba požehnania. Nebola to Veľkonočná nedeľa, ale práve Biela sobota. No čím viac sa nad tým zamýšľam, tým viac sa mi zdá, že je to primerané podstate nášho ľudského života, ktorý ešte len Veľkú noc očakáva, ešte nestojí v plnom svetle, ale s dôverou k nemu

kráča.“ (RATZINGER J. BENEDIKT XVI.: *Z môjho života - autobiografia*. Trnava: Dobrá kniha 2005, s. 8)

Z týchto slov Svätého Otca vyplýva, že skutočný učeník a svedok Ježiša Krista je na jednej strane hlboko ponorený do sveta radostí a nádejí, žalostí a úzkostí dnešných ľudí, a na druhej strane skúma ich nielen ľudským rozumom a poznáva ľudskou skúsenosťou, ale aj vierou. Vo svetle Kristovho víťazstva nad silou hriechu a zla kráča v ústrety novému životu

Neraz táto cesta je plná pádov, pýchy, útekov z domu nebeského Otca, ale aj vrúcnosťou pokánia, ľútosti, dynamiky pokánia a zrodu nového človeka, ktorý je ponorený do Kristovho veľkonočného tajomstva.

Spomínaný spevák v úvode piesne konštatuje, že moderní ľudia sa umierania boja. V ich životných prejavoch sa prejavuje na každom kroku kľč bytostného strachu. Preto potrebujú iskru, malý kúsok nádeje. Hovorí sa, že dnešný svet a ľudia v ňom budú patriť tomu, kto im poskytne túto nádej, že za “troma životnými bodkami“ je nové svetlo, nový život, do ktorého vstúpia s istotou, že sa už nikdy nepominie. Vlejme im pôstnymi a veľkonočnými liturgickými sláveniami a katechézou novú nádej v Krista a dynamiku účinkovania jeho života v nás bez konca! Požehnaný Pôst a Veľkú noc s Kristom Vám želajú

Vaši kolegovia z DKÚ
(Šk)

Spišská Nová Ves 21. 02. 2007

INFO

DVOJPERCENTNÁ DAŇ

V prílohe Vám zasielame tlačivo na poskytnutie 2% -nej dane z Vašich minuloročných príjmov. Veríme, že takouto formou podporíte našu činnosť, za čo Vám vopred vyslovujeme Pán Boh zaplat'.

VÝTVARNÁ SÚŤAŽ ŽIAKOV „BIBLIA OČAMI DETÍ A MLÁDEŽE“

Pripomíname Vám, že termín zaslania výtvarných prác do súťaže „Biblia očami detí a mládeže“ je 31. marec 2007. Práce zasielajte na adresu: DKÚ, Levočská 10, 052 01 Sp. Nová Ves.

USKUTOČNILO SA:

Trojdnňový seminár učiteľov NV

Aj takúto podobu mal seminár učiteľov NV, zameraný na tému Abrahám, ktorý sa uskutočnil v mesiaci február 2007. Postavou Abraháma je potrebné zaoberať sa vo všetkých vekových kategóriách. Katechétom boli predstavené rôzne metódy práce, ukážky a námety na činnosť so žiakmi. Počas seminára si učitelia vyzdobili sviecu, ktorá ich sprevádzala počas ďalších ukážok na uvedenú tému. I keď sa seminár končil v deň Popolcovej stredy, pre účastníkov bol záver stretnutia znamením našej viery v zmŕtvychvstalého Krista, ktorý je Svetlo, Cesta, Pravda a Život.

Aj takúto podobu mal seminár učiteľov NV, zameraný na tému Abrahám, ktorý sa uskutočnil v mesiaci február 2007. Postavou Abraháma je potrebné zaoberať sa vo všetkých vekových kategóriách. Katechétom boli predstavené

rôzne
metódy
práce,
ukážky

a námety na

Priebeh dekanátnych kôl Biblickej olympiády

V predchádzajúcich týždňoch sa uskutočnili dekanátne (okresné) kolá Biblickej olympiády. Ďakujeme všetkým metodikom v dekanátoch a ďalším spolupracovníkom, ktorí nám pomohli túto súťaž zorganizovať. Blahoželáme víťazom, ktorí postupujú do diecézneho (krajského) kola.

Z jednotlivých dekanátov v kategórii ZŠ a SŠ postupujú:

ZŠ Bobrovec (73,5 boda)
ZŠ sv. Jána Krstiteľa, Sp. Vlachy (72,5 boda)
ZŠ Zuberec (72,5 boda)
ZŠ Rabčice (72 bodov)
ZŠ Hruštín (71,5 boda)
ZŠ Huncovce (69,5 boda)
ZŠ Š. Mnoheľa, Poprad (69 bodov)
Gymnázium sv. Fr. A., Levoča (68 bodov)
ZŠ Kráľ. Pokoja, Haligovce (64 bodov)
ZŠ Komenského ul., Sp. Vlachy (63 bodov)
ZŠ A. Radlinského, D. Kubín (63 bodov)
ZŠ Povýš. sv. Kríža, Smižany (59 bodov)

Gymnázium sv. Andreja, Ružomberok (77,5 boda)
Gymnázium, Školská, Sp. Nová Ves (77 bodov)
Gymnázium A. Mišika, Sp. Nová Ves (75 bodov)
Gymnázium A. Bernoláka, Námestovo (75 bodov)
Gymnázium sv. Mikuláša, St. Ľubovňa (74 bodov)
Gymnázium D. Tatarku, Poprad (71 bodov)
Gymnázium P. O. Hviezdoslava, D. Kubín (68,5 boda)
Združená stredná škola, D. Kubín – Kňazia (68 bodov)
Stredná zdravotnícka škola, Poprad (62,5 boda)

Diecézne kolo Biblickej olympiády sa uskutoční na Spišskej Kapitule pre kategóriu ZŠ dňa 19. apríla 2007 a pre kategóriu SŠ dňa 20. apríla 2007.

ODBORNÝ PORADCA

VYUČOVANIE NÁBOŽENSTVA NA ZÁKLADNOM STUPNI

Pod vyučovaním náboženstva na základnom stupni sa nemá chápať vyučovanie pre deti na prvom stupni. **Základný stupeň je teda senzibilizovanie ľudí v každom veku, ktorí sa zaujímajú o vieru a náboženský život.** Na rozdiel od siekt, my nerobíme pre Boha reklamu, lebo ani Ježiš nerobil reklamu pre svojho nebeského Otca, ale žil a učil to, čo Boh od nás očakáva. Aj my, kresťania, žijeme to, v čo veríme a neskrývame sa s tým len do „komôrky“ (Mt 6, 6), ale svedectvo nášho života by malo vzbudiť záujem tých, ktorí stoja mimo. Keď prídu a pýtajú sa, vtedy začína „školenie síl“. Tento proces by som rozdelila na viacero fáz.

- Vzbudiť záujem, odpovedať na konkrétne otázky toho, kto ma oslovil.
- Keď kladie ďalšie otázky, pozvať ho na rozhovor.
- Podávam prvé informácie s tým, že sme napojení nielen na prvotnú Cirkev, ale na celé generácie ľudstva, ktoré postupne objavovali Boha okolo seba a v sebe (príroda, prostredie, úroda – pôsobili na nich zvonku, smrť blízkej osoby vzbudila otázku: končí sa všetko smrťou? Začínajú sa pýtať na zmysel ľudskej existencie, na pôvod človeka, na Pôvodcu života).
- Keď záujem trvá, ihneď na začiatku poviem aj to, že život z viery má svoje konzekvencie tak ako príslušnosť k rodine, k spoločstvu. To nie je citové, nezáväzná, naopak, vstupujem do tohto života z vlastnej vôle, chcem vedieť toľko, aby som sa dopracoval k vrcholu ľudskosti, k láske k Bohu a bližnému. Boh nám dal rozum a slobodnú vôľu. Láska nie je cit, je to prejav vôle - chcem, aby si bol šťastný. A beriem ten vzťah na seba aj vtedy, keď vyžaduje odo mňa obeť, sebazaprenie a premáhanie nechuti.
- Keď je toto všetko jasné, začína vyučovanie náboženstva na základnom stupni, primerane veku.

Aj dieťa, ktoré prihlásili na náboženstvo je človekom, ktorý sa pýta a má záujem. Ale niekedy sa dieťa nepýta, rodič nemá záujem. Záujem sa potom neskôr prebúda práve na základe svedectva iného, veriaceho človeka, v prostredí mládeže alebo dospelých.

Štyri základné dimenzie

Medzi štyri základné dimenzie patrí hľadanie identity, zvládnutie strachu a neistoty, sociálne cítenie a empatia, ticho.

Hľadanie vlastnej identity

Proces rastu a dozrievania zahŕňa nielen hromadenie a nadobúdanie vedomostí, ale aj objavovanie vlastnej identity, vlastnej originality a vlastného miesta vo svetovom dianí. Žiaci k nám dnes už neprichádzajú v stave vnútornej rovnováhy ako kedysi, keď sa naučili žiť vo svojom prostredí. Dnes k nám prichádzajú deti, ktoré nemajú ani sebaúctu, ani úctu k iným, ani k prírode a ani k poriadku. Búria sa proti všetkému, chcú mať všetko rýchlo, bez námahy a bez potreby poďakovať za to, čo dostanú. Ak im niečo odoprieme, rebelujú tak dlho, kým nedostanú to, čo chcú. To, čo zostalo, je podstata - hľadajú svoje miesto vo svete, v ktorom žijú. Ale niekedy to robia veľmi bezohľadne. Nielen učitelia a katechéti, aj rodičia sú bezradní. Od nás očakávajú, že v priebehu 1 - 2 hodín v týždni dáme do poriadku to, čo oni zanedbávajú už viac rokov. Nové témy, ktoré s náboženskou výchovou vstupujú do ich života, prinášajú do ich duše nepokoj, lebo sa s tým „vonku“ skoro vôbec nestretli. Na našich hodinách musíme školiť zmysly a pomocou kreatívnej činnosti aj úctu ku kreativite druhého. Všetci kreslia a keď ich za to pochválime, prenášame ich do stavu stratenej rovnováhy. Začína rásť sebavedomie. Časom sa naučia aj to, že niektoré veci nedosiahnu bez pomoci iných. Tak sa učia tolerancii, solidarite a spolupráci. Človek prekonáva vo svojom vývoji viacero fáz: batola, dieťa, školák, mladý človek - to je veľmi stereotypné. My školíme dušu, a preto sa orientujeme aj na psychológiu. Dieťa najprv prekonáva vrodenu nedôveru. Objavuje svoje pohlavie, pohlavie druhého, začína hanblivosť. Uvedomuje si aj pocit viny a proti tomu sa bráni - pokúša sa to tajiť, ak to nejde, snaží sa prekonať to, vyrovnáť sa s tým, žiť s tým. V boji proti pocitu menejcennosti sa snaží upozorniť na seba dobrým výkonom, alebo rebelovaním. Kryštalizuje sa vedomie vlastnej osobnosti a identity, čo v útlom detstve vôbec nie je vedomé.

Školopovinné deti k nám prichádzajú v tretej alebo až v štvrtej fáze vývoja. Do piatej sa dostávajú už pod našou kontrolou, lebo to sa deje až v puberte. Aký základ položíme v prvej triede, také budeme žať ovocie o 4 - 5 a viac rokov. Preto nikdy nezabudnime, že dnes 6 - 7 ročné deti budú mať aj 12 - 14 rokov.

Napriek skupinovému vyučovaniu je každé dieťa iné. Preto úlohy rozdeľujeme raz všetkým to isté a inokedy každému inú, aby sa uplatnil nielen sociálny cit, ale aj individuálna schopnosť každého z nich.

Moderná škola kladie podmienku, že skupina detí nikdy nesmie byť neprehľadne veľká, ale ani primalá - najviac 20 detí, najmenej 10 - 12 detí.

Rýchly život nedáva dosť možností na plné rozvinutie citového života (deti celodenne pracujúcich matiek sa nikdy naplno nerozvinú), preto my dávame deťom čas pre toto rozvinutie, lebo takto neskôr lepšie zvládnu kritické situácie.

Eva Plešková: Základy vyučovania náboženstva (školenie síl), Poprad 2006

AKO AKTIVIZOVAŤ

DESATORO (ukážka vyučovacej hodiny)

Siedme a desiate prikázanie: Nepokradneš. Nebudeš túžiť po majetku svojho blížneho.

Ciele:

kognitívne: Porovnať a zhodnotiť názory na vlastnenie majetku.

afektívne: Vnímať zmysel tohto prikázania – zachovať si slobodu ducha, nelipnúť na materiálnych veciach.

	Oceňovať človeka nie podľa toho, čo má na sebe, ale čo nosí v sebe.
	Uvedomiť si dôležitosť rozoznávania vecí dôležitých od nepodstatných.
psychomotorické:	Budovať v sebe odolnosť voči nátlaku vlastniť veci.
	Budovať v sebe správny vzťah k veciam.
Metódy:	Rozhovor, dedukcia.
Pomôcky:	Osobne cenný predmet, reklamy na rôzne výrobky, výtvarný materiál, väčšie tvrdé papiere, text poviedky.
Cieľová skupina:	žiaci 9. ročníka ZŠ a ročníky SŠ

1. Uvedenie do témy

Pred touto hodinou požiadame žiakov, aby si na dnešnú hodinu priniesli nejaký predmet, ktorý je pre nich zvlášť cenný. Ak by však šlo o vec, ktorú by bolo nevhodné priniesť, nech priniesú nejaký „zástupný materiál“ – napr. návod na použitie.

Na začiatku hodiny si žiaci predmety navzájom ukazujú a rozprávajú o tom, prečo sú pre nás tak cenné. Môže to byť preto, že boli drahé. Môžu to byť však aj predmety, ktoré sú pre nich cenné z iných dôvodov – niečo im pripomínajú, je pre nich dôležitý človek, ktorý im predmet daroval... Aj učiteľ by mal priniesť svoj predmet a rozprávať o tom, prečo je preňho dôležitý.

Rozhovor možno uzavrieť takto: niektoré veci sú pre nás cenné preto, že na ich získanie bolo treba vynaložiť veľa peňazí. Iné sú cenné preto, že za nimi vidíme určité udalosti, vzťahy alebo osoby.

2. Hlavná časť

Učiteľ rozdá dvojiciam reklamy na rôzne výrobky, ktoré bývajú napríklad v časopisoch. Najvhodnejšie pre túto tému sú reklamy, ktoré sľubujú, že po zakúpení daného výrobku sa zlepši „image“ kupujúceho. Žiaci si majú reklamu prezrieť a pripraviť si úvahu na otázku: Ako môžem vyzeráť pred ostatnými, keď vlastním túto vec? Napríklad: Ako sa budú na mňa dívať spolužiaci, keď budem mať najnovší typ mobilu? Budú sa o mňa viac zaujímať? Zmení sa mienka spolužiakov o mne, keď začnem chodiť v značkovom oblečení? Na koho to urobí dojem, a na koho nie? Prečo sa možno budú o mňa zaujímať viac? Prečo možno naopak menej? O názoroch jednotlivých dvojíc možno diskutovať.

Potom môže nasledovať riadený rozhovor a možno zadať ďalšie otázky: Z čoho pramení naša úcta k vlastníctvu druhého človeka? Čo je dôvodom k tomu, aby sme boli Bohu vďační i za veci, na ktoré sme si vlastne sami zarobili? Aký je to pocit, keď nie som spokojný s tým, čo mám a závidím druhým? Ako to na mňa pôsobí? Čo môžem sám konkrétne urobiť pre to, aby sa zmiernila ťaživá materiálna situácia iných ľudí? Ako by sa zmenil môj život, keby som sa zajtra ráno prebudil ako domorodec v africkej dedine? Čo by mi najviac chýbalo?

Iná možnosť: učiteľ prečíta poviedku o drahokame. Potom položí na zem papier s obrázkom drahokamu a žiaci pripisujú k nemu svoje návrhy: Čo by mohlo byť tou „drahocennou vecou“, ktorú chcel obchodník získať?

Poviedka:

Bohatý obchodník putoval ďalekou krajinou, plný strachu o svoj majetok. Jednej noci mal podivný sen. Snívalo sa mu, že pri osamelom strome na úpätí hory stretol chudobného mnícha, ktorý mu dal veľké bohatstvo. Ráno putoval obchodník ďalej – a aké bolo jeho prekvapenie, keď na úpätí vysokej hory naozaj zbadal pod stromom chudobne oblečeného mnícha. Pristúpil k nemu a vyrozprával mu svoj sen. Mních bez slova siahol do batohu, vytiahol veľký, blýskavý drahokam a podal ho obchodníkovi. Ten ho užasnúty prijal a mních s úsmevom odišiel. Obchodník bol zaplavený obrovskou radosťou. Všetok jeho majetok nemal takú cenu ako tento drahokam. Rozmýšľal, čo s týmto bohatstvom urobí. Ale postupne ho radosť opúšťala. Začal si totiž robiť starosti o svoju bezpečnosť, bál sa, aby ho nikto neokradol. Ale hlavne mu nedala spať spomienka na mnícha, ktorý mu drahokam daroval. Ako to mohol tak kludne urobiť? Premýšľal o tom stále viac a viac.

A tak sa po niekoľkých dňoch otočil a vrátil sa späť. Vyhľadal mnícha a natiahol k nemu ruku s drahokamom a povedal: „Vezmi si, prosím, späť tento drahokam. Daruj mi namiesto neho tú drahocennú vec, ktorá ti dovolila nelipnúť na tomto poklade.“

Aktivita:

Učiteľ rozdá žiakom tvrdé papiere vystrihnuté do tvaru erbu. K dispozícii majú farby, fixy, lepidlo a reklamy. Z pripravených vecí môžu vytvoriť erb.

- Erb je možné vyrobiť ako svoj vlastný, teda vyjadrujúci svoju osobnosť. Úloha by znela: Kto som, čo ukazujú moje veci.
- Erb je možné vyrobiť aj pre imaginárnu postavu, ktorá si kúpi niektorý drahý výrobok z reklamy. Potom by erb mohol obsahovať danú reklamu a heslom by bolo: Čo touto vecou ukazujem iným ľuďom?

3. Záver

Na záverečnú modlitbu zhromaždíme do kruhu predmety, ktoré sme priniesli. Každý žiak priloží k svojej veci lístok, na ktorý napíše, čo mu tento predmet dáva (pohodlie, zábavu, pohodu...) Každý môže Bohu poďakovať za to, že túto vec vlastní, poďakovať za to, čo mu tento predmet prináša a zároveň aj prosiť o to, aby sa o úžitok z tejto veci dokázal podeliť.

Spracované podľa: Katechetický věstník, č.9, šk.r. 2002/03, Brno

PONÚKAME

František Trstenský: Aby si poznal spoľahlivosť učenia

Zámerom knihy je poskytnúť základné informácie o politickom, náboženskom a sociálnom prostredí, v ktorom vznikali texty Nového zákona.

Veľmi užitočný a praktický „manuál“ pre katechéty a učiteľov NV/N.

Cena: 88,- Sk

Anneliese Hechtová: Tvořivá práce s biblickými postavami

Metodická a didaktická príručka pre prácu s biblickými postavami. Pomocou vlastnoručne vyrobených postavičiek možno prerozprávať biblické príbehy zážitkovým spôsobom. Je to jedna z mnohých metód, otvára však nové prístupy k biblickým textom.

Výborná pomôcka pre tých, ktorí absolvovali kurz výroby biblických postavičiek.

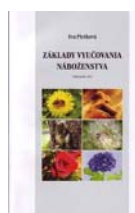
Cena: 189,- Sk

Mária Benešová, Marie Pavlovská: Dieťa a Biblia

Autorky chcú pomôcť tým učiteľom NV/N a katechétom, ktorí sa snažia učiť novými alternatívnymi metódami. Svet biblických príbehov môžu deti zažiť cez vlastné pocity prostredníctvom vstupu do rolí biblických hrdinov a tak prežiť ich príbeh. To im uľahčuje sebazpoznanie a sebareflexiu cez biblickú postavu. Učí dieťa vytvárať si vlastný názor a prezentovať ho, rozvíja postoje cenné pre život.

Cena: 200,- Sk

Eva Plešková: Školenie síl (základy vyučovania náboženstva)

Táto príručka pre učiteľov náboženstva poukazuje na dôležitosť školenia duchovných síl ako základu, na ktorom budujeme vzťah k Bohu. Autorka ponúka pohľad na výchovu k symbolom, k modlitbe, k hudbe a piesni, k obrazu a k zážitkovým predmetom na vyučovaní náboženskej výchovy.

Cena: 50,- Sk

JEŽIŠ – PRAMEN ŽIVEJ VODY

Cieľová skupina: 2. stupeň ZŠ

Ciele

KC: Charakterizovať symbol vody v empirickom a duchovnom zmysle.

Charakterizovať Krista z pohľadu textu Svätého písma Jn 4,5-15.

AC: Oceniť hodnotu Ježiša ako prameňa večného života.

PMC: Formovať postoj zodpovednosti ako svojho kresťanského povolania.

Pomôcky:

obrázky na tému voda (podlepené výkresom rovnakej veľkosti), veľká okrúhla modrá šatka, ikona Krista, fixy na textil, pre každého kruh z modrého papiera ø 12 cm, širšia modrá stuha dlhá asi 25 cm, Sväté písmo - text Jn 4,5-15

Stratégia: praktická

Model: antropologický

PRIEBEH

ÚVOD

1. Motivácia

Učiteľ na začiatku stretnutia pozve žiakov, aby si sadli do kruhu. Potom pozve dvoch žiakov do stredu (ktorí majú na sebe niečo modré – sveter, oči, ponožky a pod.). Vyzve ostatných, či sa k nim chce niekto pridať. Učiteľ potvrdí, či záujemca môže ísť do stredu alebo nie. Žiaci spočiatku nepoznajú princíp hry. Mali by prísť na to, čo spoločné môžu mať žiaci, ktorí sú v strede. Žiaka, ktorý uhádne princíp hry, odmeníme potleskom.

2. Oznámenie témy

Učiteľ nadviaže rozhovor na predchádzajúcu motivačnú hru, napr. vidím, že táto farba „letí“ v tejto triede; kto z vás má rád modrú farbu, aj keď ju dnes nemá na sebe a pod.

Aj dnešné stretnutie bude sa niesť v modrej farbe. Čistá voda je síce bezfarebná, priehľadná, ale ak sa na ňu pozeráme z diaľky, javí sa nám ako modrá.

HLAVNÁ ČASŤ

1. Príbeh

Učiteľ sa môže žiakov opýtať, čo im pripomína tento tvar v prepojení na vodu, v ktorom práve teraz sedia (sedia v tvare kruhu a pripomína to studňu, nádobu s vodou, vedro na vodu a pod.).

Učiteľ vyrozpráva žiakom príbeh: *Dve vedrá.*

Aby som vám mohla porozprávať jeden príbeh, potrebujeme sa na jeho rozprávanie pripraviť. Potrebujeme tu mať studňu.

Učiteľ vyzve dvoch žiakov, aby v strede priestoru rozložili modrý kruh.

Pri studni sa stretli dve vedrá.

„Vyzeráš veľmi nespokojne,“ ustarostene hovorí jedno vedro svojmu kamarátovi, keď sa po čase stretli na mieste, kde bolo možné opäť naberať vodu.

„Ach,“ povzdychlo prvé vedro, „som naozaj veľmi nespokojné, pretože práve myslím na to, ako je to zbytočné a neužitočné stále znovu sa nechávať naplniť.“

Predsa dobre vieme, že tu znova opäť o nejaký čas prídeme prázdne!“

„Vidíš, to som si vôbec neuvedomilo!“ hovorí druhé vedro, „ja sa vždy radujem z toho, že i keď sme úplne prázdne, predsa sa môžeme vždy znovu nechať naplniť!“

2. Spracovanie príbehu

Možno, že sa i my v niečom podobáme týmto dvom vedrám. Ak sme počuli niekoho povedať, že je na dne, znamenalo to, že je prázdny ako vedro. Väčšinou je taký človek i smutný a málokedy si uvedomuje, že je to nová šanca k tomu, aby sa nechal naplniť.

V príbehu bola reč o vedrách a vode, ktorou sa nechali naplniť a to je veľmi podobné nášmu životu.

Vyzveme žiakov, aby povedali príslovia o vode, ktoré už počuli: Život plynie ako voda. Nikdy nevkročíš dvakrát do tej istej rieky. Bez vody nie je možný ľudský život.

3. Činnosť žiakov

Aj voda však môže mať rôznu podobu a podľa toho jej pripisujeme rôzne významy.

Učiteľ rozloží po okraji modrej šatky rôzne obrazy, na ktorých je znázornená voda ako potôčik, rieka, vodopád, prameň, more, studňa, záplava, búrka a pod. Pod obrazy umiestnime modré kruhy. Stred šatky necháme voľný. So žiakmi si prezeráme obrazy a hovoríme o tom, čo nám pripomínajú, aký majú žiaci zážitok s vodou.

Počas rozprávania učiteľ vyzve, aby jeden žiak zapísal na kruh papiera príslušný význam vody, ktorý je charakteristický pre uvedenú situáciu s vodou a čo s vodou úzko súvisí (tečie, hasí smäd, špliecha, očisťuje, ničí, dáva život a pod.)

Činnosť žiakov ukončí učiteľ tak, že ich vyzve, aby vybrali tri znaky vody, ktorú ju najvýstižnejšie charakterizujú.

4. Prehĺbenie významu

Učiteľ vyzve žiakov, aby spoločne premýšľali nad tým, či by sa niečo podobné dalo povedať i o niektorom človekovi:

- Je pre mňa niekto „vodou“?
- S čím to môžem porovnať?
- Čo sa deje v mojom živote, keď je pre mňa niekto „vodou“?
- Môžem ja sám byť pre niekoho vodou?

Učiteľ rozdá žiakom pruhy modrého papiera a vyzve ich, aby sa krátko zamysleli a aby každý sám napísal na papier dôvod, prečo by potreboval „vodu“. Začiatok vety píše žiaci nasledovne: „Potrebujem „vodu“, aby som ...“

Po dokončení samostatnej práce žiaci rozložia svoje pruhy papiera medzi obrazy vody tak, aby smerovali od nich k prázdnomu miestu uprostred.

5. Kerygma

Učiteľ zhrnie predchádzajúcu činnosť nasledovne: Každý z nás potrebuje vodu i „vodu“. Potrebuje ju na to, aby sme nezomreli od smädu, i na to, aby bol pri nás blízky človek, ktorý je ako prameň, pretože nás vypočuje, odpustí ... (použije niektoré vyjadrenia žiakov z ich úvah).

Každý z nás potrebuje zdroj, odkiaľ by túto „vodu“ mohol čerpať.

My kresťania sme sa stretli s týmto zdrojom vody pri krste, kedy nás voda obmyla od dedičného hriechu, prípadne v staršom veku i od osobných hriechov. Prijali sme silu Ducha Svätého. Stali sme sa jednou rodinou, ktorej Otcom je nebeský Otec. Boh Otec nám neustále ponúka prameň živej vody.

Učiteľ požiada jedného zo žiakov, aby prečítal úryvok z evanjelia Jn 4,5-15.

Po prečítaní uloží učiteľ do stredu ikonu Krista.

Každý žiak dostane modrú stuhu (môže byť i krepový papier) a text evanjelia, ktorý sa čítal. Žiaci si môžu text znova prečítať a na stuhu výraznou fixou napísať podľa vlastného výberu niektoré slovo alebo vetu, ktoré je pre nich v tejto chvíli výnimočné (ktoré „vystúpilo“ z tohto príbehu na povrch).

ZÁVER

1. Modlitba

Učiteľ položí vedľa ikony sviecu a zapáli ju (je dobré, ak je svieca vyzdobená na aktuálnu tému – krst, voda, Duch Svätý).

Potom pustí tichú meditatívnu hudbu alebo pieseň z Taizé č. 10 – *Náš prameň živej vody* a vyzve žiakov, aby postupne predniesli ako modlitbu to, čo napísali na svoju stuhu a po prečítaní položili jeden koniec stuhu pod ikonu Krista a druhý natiahli smerom k pruhu papiera (Potrebujem vodu, aby...). Je dôležité, aby ďalší žiak začal až vtedy, keď ukončí činnosť predchádzajúci žiak. Počas tento činnosti možno pustiť meditatívnu hudbu.

Učiteľ môže modlitbu žiakov ukončiť ešte modlitbou vlastnými slovami:

Ježišu Kriste, voda z prameňa tečie smerom ku mne,
Ty si Prameň môjho a nášho života.
Ty si náš Život, ty si naša Sila, ty chceš žiť v nás.
Dávaš nám nádej, že aj keď sme prázdni,
vždy môžeme prísť k tebe, aby si nás naplnil.
Za to ti dnes chceme poďakovať.
Ty si bol s nami na začiatku našej cesty s tebou a veríme,
že si s nami i vtedy, keď to necítíme. Amen.

(podľa Katech. vestníka, 2004, Brno, upravila K. Sol'ánová)